

1

De stad Ildakar stond nog steeds in lichterlaaie, ook al was de gewelddadige opstand intussen uitgewoed. Opgehitst door de rebelenleider Spiegelmasker hadden de onderdrukten de welvarende wijken van de stad verwoest. Arenakrijgers, handelaars en begaafde edelen vochten tegen elkaar met alle wapens en middelen waarover ze beschikten.

Samen met Nathan Rahl deed Nicci haar best om de ergste verwoesting een halt toe te roepen, al wist ze dat de onrust nog lang niet voorbij was. Maar nu was het niet meer aan haar om de problemen in Ildakar op te lossen. Ze had geholpen de onderworpen stad te bevrijden en nu moesten de mensen hun maatschappij zelf maar opnieuw opbouwen: de edelen en slaven, begaafde tovenaars en gewone arbeiders. Een stad kon alleen functioneren als iedereen samenwerkte.

In het D'Haraanse Rijk werd Richard waarschijnlijk met dezelfde onrust geconfronteerd, maar op grotere schaal. Het was Nicci's taak om Meester Rahls boodschap van vrijheid te verspreiden, en niet alleen in één stad, maar door de hele Oude Wereld. Daarom wilden Nicci en haar metgezellen graag zo snel mogelijk naar hun volgende bestemming vertrekken.

In de laatste uren van die vermoeiende nacht bleef Ildakar echter haar prioriteit. Ze schreeuwde bevelen en riep mensen bijeen om een brand te bestrijden die onverminderd voortwoedde in het pakhuis van een zijdehandelaar. De vlammen laaiden op langs de houten muren, verbrijzelden vensterglas en schoten daarna omhoog naar de bovenramen. Ildakar was befaamd om zijn fijne zijdestoffen, gemaakt door begaafde ambachtslieden van het spinnersgilde. Nu gingen er honderden rollen waardevolle stof in vlammen op, en er hing een zure rookstank in de lucht.

‘We moeten deze brand onder controle krijgen voordat hij overslaat

naar andere gebouwen.' Nicci liet haar doordringende blauwe ogen langs de groezelige menigte glijden om de mensen in te schatten als vechters, als helpers. Velen van hen droegen kleren besmeurd met bloed en grauw van het roet, terwijl anderen er gehavend en verformfaaid uitzagen van het vechten tegen elkaar of het blussen van de branden. 'Dit is niet het juiste moment om te kiezen wie er het meeste baat bij heeft.'

Rendel, een van de oudere huisslaven die zich bij de opstand van Spiegelmasker hadden aangesloten, riep enkele kameraden te hulp. 'We hebben de waterbekkens vernield, zodat sovrena Thora ons niet meer kon bespioneren, maar we kunnen nog steeds het water uit de aquaducten gebruiken.' Hij rende naar een muur waarin een openbare fontein aan diggelen was geslagen. Samen met enkele metgezellen gebruikte hij een metalen staaf om de klep los te slaan waarmee de waterbuis van de fontein werd afgesloten, waarop er een zilveren straal naar buiten gutste. 'Emmers! We hebben emmers nodig!'

Vanuit winkels en huizen in de buurt kwamen mensen tevoorschijn met emmers en tobben. Ze vingden de waterstraal op en renden weg om het water op het brandende zijdepakhuis te gooien.

Het enorme gebouw was een gloeiende oven geworden. Door een gat in het dak spotten de vlammen omhoog en er schoten vonken als dwaallichtjes door de lucht. Over een uur of twee zou de dag aanbreken, maar voorlopig werd de hemel verlicht door een oranje gloed.

Brandende flarden zijde zweefden naar de dichtbijgelegen daken. Nicci riep haar gave op om een rivier van wind te creëren die de vonken bij de daken vandaan blies voordat ze vlam konden vatten. De sintels werden steeds hoger gedreven en tolden als oranje sterren aan de donkere hemel totdat ze vanzelf uitgingen.

De tovenaars Nathan stond naast haar. Zijn lange witte haar zat nog in de war van het vechten. Met een zelfverzekerde glimlach deed hij een stap naar voren. 'Nu ik mijn gave terug heb, tovenaars, moet ik nodig mijn magie weer oefenen.'

Nadat hij zijn gave zo lang kwijt was geweest, was hij dolblij om zijn vermogen weer terug te hebben. Dat was een geschenk dat hij van de tovenaars van Ildakar had gekregen, hoewel de vleesbezweerder André gedwongen

was geweest om Nathans eigen hart eruit te halen en hem het hart van de stervende hoofdafrichter Ivan te geven. Een gruwelijke procedure, maar daarmee was zijn probleem eindelijk opgelost.

Terwijl Rendel en zijn metgezellen verdergingen met hun emmerbrigade om op straatniveau water op de vlammen te gooien, blies Nathan op een kruising een tweede fontein op zodat er nog meer water over de straat stroomde. Hij riep de stroom aan, trok eraan als aan een vloeibare zweep en vormde er een lus van in de lucht. Het gemanipuleerde water steeg tot boven het dak van het pakhuis op en dook toen als een slang naar beneden. De waterzuil stortte zich dwars door het open dak op de laaiende vlammen. Nathan haalde nog meer water uit de aquaducten om de stortvloed voort te zetten. Met fluitend gesis sproeide er een wolk van stoom naar buiten en bedolf de zwarte rook. De vlammen begonnen te sputteren en trokken zich terug van de ramen van het pakhuis.

Nicci vormde een muur van lucht om de ingestorte muren te omringen waar de vlammen probeerden te ontsnappen.

Opgetogen boog Nathan zijn vingers, alsof hij de magie erdoorheen wilde voelen tintelen. ‘Wat geweldig om dat weer te kunnen doen!’

De eigenaar van het pakhuis keek met ontzetting naar de verwoesting van zijn goederen. De man had een dikke bruine baard en lang golvend haar. Hij droeg verschillende kleurrijke zijden gewaden die gekreukt waren na de beproeving van de afgelopen nacht. ‘Al mijn zijde, al mijn rijkdom. De slaven hebben alles verwoest!’

‘De brand heeft alles verwoest,’ zei Nicci. ‘De edelen en handelaars hebben evenveel schuld aan de opstand als de slaven.’

Rendel gaf de radeloze handelaar een houten emmer vol water. ‘Als je wilt redden wat je nog hebt, stroop dan je mouwen op en help mee.’

De handelaar pakte de emmer aan en keek hulpeloos naar de groep mensen die de ene sloot water na de andere op de bijna gebluste brand gooiden.

‘Dit is niet ons pakhuis,’ zei Rendel op bestraffende toon. ‘We doen dit om Ildakar te redden.’ Hij gaf de onwillige man een duwtje om hem tot actie aan te zetten.

De aangeslagen handelaar rechtte zijn schouders en ging bij de arbeiders in de rij staan om de emmer bij de dichtstbijzijnde spuitende waterleiding

te vullen. ‘Voor Ildakar,’ mompelde hij, alsof hij zichzelf wilde overtuigen.

Vijftien eeuwen lang was de legendarische stad onder de sluier van de eeuwigheid verborgen gebleven. In die tijd had sovrena Thora geprobeerd een volmaakte maatschappij op te bouwen, die in de loop der jaren echter steeds grimmiger was geworden en meer was gestagneerd. Thora en de andere begaafde edelen waren zich niet bewust geweest van de explosieve situatie die ze creëerden. Thora’s echtgenoot, tovenaars-commandant Maxim, had daarvan geprofiteerd door zichzelf tot rebellenleider te bombarderen en te proberen de stad te verwoesten, omdat hij er genoeg van had. Maar ondanks zijn vermomming als Spiegelmasker werd hij herkend en op het hoogtepunt van de opstand was hij de stad uit gevlucht. Ook Thora was ten val gebracht en door leden van haar eigen doema versteend – net als de honderdduizenden soldaten die Ildakar vijftien eeuwen eerder hadden belegerd.

‘Nicci!’ riep een bekende stem. Bannon Boer, die samen met hen door de Oude Wereld was gereisd, kwam met zijn lange rossige haren wapperend achter zich aan naar hen toe rennen. De jongeman had tijdens het reizen al spierballen gekweekt, maar nu viel het Nicci op hoe fit zijn lichaam was geworden door zijn training als arenavechter. Hij droeg nog steeds geen hemd sinds hij uit de vechtkuilen was gevlucht en hij had zijn eenvoudige zwaard, Robuust, bij zich.

Hijgend van schrik bleef hij tegenover hen staan. ‘Er lopen drie stekelwolven los in de Pottenbakkerssteeg en ze hebben al negen mensen omgebracht. Een paar burgers hebben ze tegengehouden, maar ze kunnen die beesten niet doden.’ Hij stak zijn zwaard omhoog. ‘En ik kan het niet in mijn eentje af.’

‘Je bent niet in je eentje, knul,’ zei een taaie jonge vrouw die naast hem kwam staan. Ze droeg een zwartleren wikkeldoek om haar middel en een leren band om haar borsten. Haar korte lichtbruine haar stond in piken overeind. Haar lichaam was bedekt met beschermende runen die in haar huid waren gebrandmerkt tijdens haar opleiding tot morazeth, een meedogenloze vrouwelijke krijger. Lila had Bannon een wrede training tot arena-krijger laten doorlopen, maar na de opstand had ze met tegenzin haar hulp aangeboden.

‘Stekelwolven zijn gefokt om mensen af te slachten,’ zei Nathan. De vleesbezweerders van Ildakar hadden afschrikwekkende wilde wolven veranderd door ze extra spieren te geven en hun rug krommer en hun tanden langer te maken.

Bannon zei: ‘De ontsnappende slaven hebben ze bevrijd, maar nu moeten wij het probleem oplossen door ze uit de weg te ruimen voordat ze nog meer mensen aanvallen.’

‘Vanavond lossen we alle problemen op,’ zei Nicci. ‘Wijs de weg maar, Bannon Boer.’

De jongeman holde weg met Lila achter zich aan. De groep rende langs gesloten winkels, omvergegooide schoenmakerstafels, een geplunderde kruidenierskraam en ten slotte de steeg in waar enkele pottenbakkers hun draaischijf hadden opgesteld, samen met planken om hun waren op uit te stallen. Aan het eind van de straat, vlak bij een gezamenlijke oven vol roetvlekken, stonden angstige mensen gewapend met stokken op een kluitje. Het lukte hun nauwelijks om drie stekelwolven van zich af te houden. Verschillende mannen lagen al met een opengereten borst en een verminkte keel dood op de grond.

Achter de in het nauw gedreven wolven hoorde Nicci het gejammer van twee kleine kinderen en hun moeder, die in een schuurtje naast een pottenbakkerswinkel opgesloten zaten. De deur van oude planken was niet stevig genoeg om veel bescherming te bieden. Een van de stekelwolven gromde naar de jammerende kinderen en beukte met zijn grote poot tegen de deur, zodat de deurpost versplinterde, maar de verdedigers wisten de dieren met speren en scheppen af te leiden.

Nicci stormde naar het eind van de straat, terwijl ze in het voorbijgaan een geglazuurde pot van een plank griste die ze met een perfect gemikte gooi tegen de schedel van een wolf aan diggelen smeed. De drie beesten grauwden en de verdedigers deinsden angstig achteruit. Nicci beende naar voren, met haar handen op de dolken die ze aan haar riem om haar middel droeg, terwijl Nathan, Bannon en Lila zich bij haar voegden.

Ze zag een flits van een geelbruine vacht, hoorde een bekend gegrom en opeens sprong Mrra naast haar tevoorschijn. Nadat Nicci’s panterzuster uit de vechtkuilen was bevrijd, had ze door de straten van Ildakar rondge-

slopen. Nu was Mrra vrij, maar vanwege haar band met Nicci viel ze geen mensen aan.

In tegenstelling tot de zandpanter konden deze drie wolven nooit worden gevangen om te worden getemd, maar Nicci zou ervoor zorgen dat ze niet nog meer mensen konden terroriseren of doden. Ze keek vluchtig naar Bannon en Nathan. ‘We moeten dit snel afhandelen. Zorg dat ze niet lijden. Ze kunnen er zelf niets aan doen dat ze monsters zijn.’

Lila knikte. ‘Ja, we hebben vannacht nog meer werk te doen.’

Normaal zou Nicci eenvoudig met haar gave het hart van de stekelwolven hebben stilgezet, de snelste en barmhartigste manier om een eind aan het gevaar te maken, maar door de beschermende runen waarmee ze waren gebrandmerkt, waren ze onkwetsbaar voor magische aanvallen. Daarom moest ze de beesten op een directere manier doden. Nicci trok haar twee dolken, Nathan stak zijn zwaard naar voren, Bannon bracht Robuust omhoog en Lila trok een kort zwaard.

De grommende beesten wisten wie hun ware vijanden waren. Ze bewogen zich eendrachtig en stormden naar voren. Met in elke hand een dolk haalde Nicci uit. Met blikkerende snijtanden die dropen van het speeksel probeerden de wolven aan te vallen, maar Nicci bracht haar linkerdolk omhoog en ramde hem in de keel van een wolf en stak daarna de andere dolk in zijn hart. Mrra dook boven op het beest en sloeg het tegen de vlakte.

De stekelwolf woog twee keer zoveel als Nicci en had zo’n vaart dat het nog spartelende beest haar een eind over straat meesleurde. Met zijn poot maakte hij een lange jaap in haar blote arm, maar ze duwde de dolken dieper in zijn vlees. De wolf schokte en trilde. Opeens rolde zijn kop weg toen Bannon die met een zwaai van zijn zwaard afhakte.

Nicci duwde het ranzige wolvenlijk van zich af en merkte dat ze onder zijn bloed zat. Het sijpelde langs haar polsen omlaag toen ze haar dolken losrukte. Ze krabbelde overeind om te zien of Nathan hulp nodig had, maar de tovenaar stond triomfantelijk over een andere wolf gebogen, met zijn sierlijke zwaard, dat droop van het bloed, in zijn hand. Hij veegde het lemmet af aan de samengeklitte vacht van het beest. Bannon en Lila hadden de derde wolf gedood.

Nicci kwam weer op adem. Er hingen stof en grind aan haar met bloed

besmeurde zwarte jurk en op haar vingers zat een laag plakkerig bloed. Ze veegde haar dolken aan de wolvenvacht af en stopte ze in de schede. Mrra kwam met trillende staart naast haar staan.

De deur van het schuurtje naast de pottenbakkerswinkel werd opengerukt en de moeder stooft met haar twee dochtertjes naar buiten. Snikkend lieten ze zich in de armen van een breedgebouwde man vallen. De menigte juichte en riep: ‘Nicci! Nicci!’

Aan het begin van deze gewelddadige avond had dezelfde menigte om Spiegelmasker geroepen, maar Nicci bleek een toegewijdere leider van hun opstand te zijn. ‘Wij gaan door met de strijd, Nicci!’ riep iemand. ‘Jij hebt ons laten zien hoe het moet.’

‘We moeten ons bevrijden van de edelen van Ildakar!’ riep een ander.

Nicci draaide zich om en zag twee potige slaven gehuld in de grauwe kleren van de arbeiders uit de yaxenslachthuizen. De mannen droegen trots met bloed doorweekte zakken, alsof ze trofeeën vasthielden. Een van hen, met een brandwondlitteken op zijn voorhoofd, stapte naar voren en bekeek de dode stekelwolven. ‘Jij hebt die arenadieren gedood en geholpen om de stad veilig te maken. Intussen gaan wij door met het vechten tegen onze ware vijanden.’

De aanblik van de bloederige zakken bezorgde Nicci een onbehaaglijk gevoel. ‘En weten jullie wie je ware vijanden zijn?’

De twee opstandige slaven liepen naar haar toe, zonder acht te slaan op Bannon en Nathan, terwijl de andere mensen in de Pottenbakkerssteeg naar hun winkels terugkeerden. De mannen maakten hun zakken open en lieten de hoofden van vier edelen op straat ploffen. Op de dode gezichten lag een verstarde grimas, de ogen stonden nog open en de grillige nekstompen waren bloederig. ‘Dit waren wrede meesters,’ zei de norse man met het brandwondlitteken. ‘Ze hebben hun slaven geslagen en slecht behandeld.’

‘Ze waren dan wel begaafd, maar ook kwetsbaar.’ De tweede man grinnikte. Een paar anderen in de Pottenbakkerssteeg juichten, hoewel de meesten er na hun eigen beproeving geschokt en misselijk uitzagen.

De man met het litteken zei: ‘Ook al heeft Spiegelmasker ons misleid, zijn woorden waren terecht. We zullen wraak nemen en we hebben jou om ons te helpen, Nicci. We eisen gerechtigheid voordat we Ildakar opnieuw

gaan opbouwen. Voortaan moeten de slaven de dienst uitmaken in de stad.’

Voordat Nicci iets kon zeggen, sprak Nathan zijn eigen bezorgde gedachten uit. ‘Lieve geesten, jullie zullen allemaal moeten samenwerken om iets sterkers voor Ildakar op te bouwen. Als jullie alle edelen ombrengen en jezelf tot de nieuwe heersende klasse bombarderen, dan zijn jullie net zo wreed en corrupt als zij waren.’

‘Dat nooit!’ zei de verminkte man, gepikeerd door Nathans voorstel. Hij gaf een trap tegen een van de afgehakte hoofden, dat als een bal tijdens een partijtje Ja’La door de straat stuiterte.

‘De tovenaars heeft gelijk,’ zei Nicci. ‘Ik wil de corruptie van de edelen niet goedpraten: ik weet wat Thora en Maxim hebben gedaan. Maar Ildakar is jullie stad, dus laat die kans niet schieten. Er is werk aan de winkel voor jullie, hard werk, en ik heb mijn eigen missie, die Meester Rahl me persoonlijk heeft opgedragen.’ Ze schudde vertwijfeld het hoofd. ‘Mijn metgezellen en ik hebben al veel te veel tijd in Ildakar doorgebracht.’

De twee potige slaven reageerden nerveus op haar terechtwijzing, maar toch keken ze niet schuld bewust naar de vier afgehakte hoofden. Nicci was ervan overtuigd dat er nog meer doden zouden vallen voordat deze opstand achter de rug was.

Ze beseftte dat ze niet de hele stad kon redden, en ze was niet van plan om hun nieuwe sovrena te worden en hun haar eigen heerschappij op te dringen. ‘Jullie zijn nu vrij. Begrijp goed wat dat betekent. De burgers van Ildakar zullen hun eigen regels moeten opstellen en met de gevolgen van hun gedrag moeten leven.’

‘Dat is helaas de prijs van de ware vrijheid,’ beaamde Nathan. ‘Er liggen misschien magere en pijnlijke jaren in het verschiet, maar dat is de enige manier om te leren waarden wat je hebt opgebouwd.’

Na de lange, gewelddadige nacht kwam de zon op boven een nieuw Ildakar. De offerpiramide was vernietigd, samen met alle bloedbewerkings-apparatuur die Thora had willen gebruiken om een nieuwe sluier van de eeuwigheid te creëren. De legendarische stad hoorde nu voorgoed bij de echte wereld.

Lila stond zwiingend naar de dode wolven te kijken.

Bannon zei met zijn gebruikelijke optimisme: ‘Deze opschudding zal

vast niet lang duren. De mensen zullen heus wel tot inkeer komen. Ze willen een aangenaam leven voor zichzelf creëren.’

‘Ze hoeven zich alleen maar te herinneren hoe dat moet, knul,’ zei Nathan geruststellend.

Het werd al licht toen er alarm werd geslagen. Schildwachten op de hoge muren rond de stad slaakten eerst één alarmkreet en toen tientallen kreten. Er begonnen ook waarschuwingsklokken te luiden.

Lila keek fronsend op. ‘Dat zijn invasieklokken. Die hebben al eeuwen niet meer geluid.’

‘Welk gevaar zou er van buiten kunnen komen?’ vroeg Nicci, denkend aan het brede, kale dal met aan weerszijden een rij dorre heuvels.

Toen de alarmkreten luider en dringender werden, liep de groep haastig naar de buitenmuur. Mrra kwam achter hen aan. Onder aan de muur werden ze opgewacht door opperkapitein Stevens van de Ildakaarse stadswacht. Zijn gezicht was asgrauw. ‘Ze zijn in beweging. Na al die tijd... Ze zijn in beweging!’

‘Wie?’ vroeg Bannon. ‘Wat?’

Nicci drong langs Stevens heen en stootte de stenen trap op naar de top van de hoge muur. De anderen liepen achter haar aan naar de kantelen en staarden in westelijke richting, naar de hellingen en de bergen in de verte. Toen Nicci met haar gezelschap door het brede dal was getrokken, waren ze op een reusachtig leger van krijgerbeelden gestuit, een belegeringsleger aangevoerd door generaal Utros dat Ildakar bijna ten val had gebracht voordat de tovenaars van de stad een verstenings spreuk hadden bedacht die het hele leger in steen had veranderd.

Nu zag Nicci in het nevelige ochtendlicht dat het enorme stenen leger zich bewoog. De eeuwenlang versteende soldaten kwamen vastberaden in beweging en marcheerden in het gelid naar Ildakar.

2

Boven op de verdedigingsmuur staarde Nathan verbijsterd naar het enorme versteende leger. ‘Lieve geesten, dat tafereel had ik niet verwacht.’

Bannon verbleekte en kon nauwelijks een kreet onderdrukken. Lila stond grimmig en uitdagend naast hem.

Toen ze de versteende figuren voor het eerst waren tegengekomen, had Nathan ze met de belangstelling van een enthousiast historicus bestudeerd. Hij bekeek hun wapenrusting, hun wapens en de eeuwenoude uitdrukking op hun gezicht, bevroren op het moment van hun veronderstelde overwinning op de belangrijke stad Ildakar. Omdat Nathan eeuwenlang had kunnen lezen en leren, kende hij de geschiedenis van generaal Utros. Hij wist dat het reusachtige leger uit naam van zijn keizer, Kurgan, had geprobeerd de Oude Wereld te veroveren. Maar toen Nathan, Nicci en Bannon in de legendarische stad waren aangekomen en bij de opschudding betrokken waren geraakt, had hij niet meer aan het versteende leger gedacht.

Opperkapitein Stevens staarde gespannen naar de belegeringsmacht die op de muren af marcheerde. ‘Onze stad heeft al genoeg problemen na de opstand van gisteravond. Mijn stadswachten zijn nog steeds bezig branden te blussen, krijgsdieren te vangen en plundersaars tegen te houden. Maar dit...’

Er gleed een scherpzinnige blik over Nicci’s gezicht. ‘Waardoor zijn de eeuwenoude soldaten weer tot leven gewekt en waarom juist nu? Dit is geen toeval.’

Bannon leunde over de muur om beter te kunnen zien. ‘Weet je nog dat die ene die Ulrich heette wakker werd toen ik daar was met Amos, Jed en Brok? De spreuk was uitgewerkt en hij was gewoon een verwarde krijger tussen vele duizenden.’ De stem van de jongeman klonk triest. ‘Ulrich vroeg

ons om hulp, maar ze hebben hem in de strijdarena gegooid. Hoofdafrichter Ivan heeft hem vermoord.’

‘Het viel niet mee om hem te doden, want zijn lichaam was nog gedeeltelijk versteend en zijn huid was veel taaier dan normaal,’ bracht Nicci hun in herinnering. Ze richtte zich liever op het dreigende gevaar dan op het treurige voorval. ‘En Ulrich was maar één man, alleen maar een voetsoldaat. Dit is een leger van honderdduizenden soldaten.’

Nathan kreeg opeens een droge keel toen dat tot hem doordrong, en hij keek naar Stevens. ‘Ik stel voor, opperkapitein, dat je de poort sluit en barricadeert en de begaafden versterkingsspreuken laat toevoegen. Breng Ildakars buitenste verdedigingen in stelling.’

Roepend om tovenaars en poortwachters rende Stevens weg.

Tijdens Nathans verblijf in Ildakar had Elsa, een charmant lid van de doema, hem laten inzien hoe onaantastbaar de stad was – of zou moeten zijn. Hij was er echter niet van overtuigd dat Ildakar na vijftienhonderd jaar achter de sluier van de eeuwigheid zijn verdediging op peil had gehouden. De doemaleden waren overmoedig en zelfgenoegzaam in hun isolement. De sluier had Ildakar buiten de normale stroom van de tijd geplaatst in een bestaan waar noch legers, noch magie hen kon bereiken.

Nu de sluier vernietigd was, kon Ildakar zich niet meer verschuilen. De stad zat vast in de echte wereld en de versteningsspreuk die het vijandelijke leger had geneutraliseerd, had gefaald. Nathan wist dat het tovenaarscommandant Maxim was geweest die de spreuk had uitgevoerd en dat de man onder verdachte omstandigheden de stad uit was gevlucht. Had Maxim op de een of andere manier zijn eigen spreuk ongedaan gemaakt en als een laatste daad van verraad het beeldenleger bevrijd?

Nathan schudde zijn schouderlange witte haar naar achteren en probeerde zelfverzekerd te klinken voor de anderen die boven op de muur stonden. ‘We zullen op onze eigen verdediging moeten vertrouwen.’ Na de gebeurtenissen van de vorige avond en de verwoesting van de offerpiramide kon geen enkele hoeveelheid bloedmagie de sluier herstellen.

Bannon staarde naar de zwerm bewegende figuren in de verte. ‘Wat zijn het er veel! Lieve Zeemoeder, het lijken wel honderd mierenhopen, allemaal gereed om ten strijde te trekken.’

‘Als het mieren waren, zouden we ze vertrappen,’ zei Lila. Dat idee leek haar wel aan te staan.

Met een gelaten zucht richtte Nathan zich tot Nicci. ‘Nou, tovenaars, het ziet er niet naar uit dat we onmiddellijk kunnen vertrekken.’

Haastig klom Elsa in haar paarse gewaad de trap op naar de muur. ‘Aha, daar ben je, Nathan! Ik wilde er zeker van zijn dat je niet zonder mij de stad zou redden, nu je je gave terug hebt.’ Haar ogen fonkelden van bewondering. ‘Nadat ik heb gezien wat je met die reusachtige Ixaxkrijger hebt gedaan, twijfel ik er niet aan dat je in je eentje dat hele leger zou kunnen uitschakelen.’

‘Bedankt voor je vertrouwen in me, mijn beste, maar daar is toch echt wel wat meer voor nodig.’ Nathan voelde een warme gloed in zijn borst die niets te maken had met het nieuwe hart van Ivan dat in hem klopte.

De verdedigingswerken van Ildakar bestonden uit meer dan alleen deze enorme muren die de stad van de vlakte afschermden. Duizenden jaren geleden hadden de tovenaars van Ildakar het landschap veranderd door een enorm stuk land langs de rivier de Ravendood te verhogen. Aan de rivierzijde eindigde Ildakar abrupt bij een loodrechte klif hoog boven het water. De magische bodemverheffing breidde zich ook uit tot de riviergeul, waardoor stroomafwaarts een labyrintisch laagland van talloze kilometers was ontstaan. Het omringende moerasland vormde een afschrikwekkende bescherming, met een kluwen van ondiepe waterwegen en monsterlijke moerasbeesten die de Ildakaarse vleesbezweerders hadden gecreëerd.

De meest directe toegang tot de stad was via de vlakte. Eeuwen geleden had generaal Utros zijn overweldigende leger vanuit die richting aangevoerd en het dal met zijn soldaten laten volstromen voor de belegering van de stad.

Bezorgd kneep Bannon zijn ogen tot spleetjes. ‘We zitten hier vast.’

‘In Ildakar zijn we veilig, knul,’ verbeterde Lila hem. ‘Deze stad is nog nooit gevallen.’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Hoe zit het met alle ontsnapte slaven die al naar de heuvels zijn gevluht? En er waren ook jagers, yaxenmenners en andere reizigers, zonder bescherming.’

‘Die moeten maar vluchten en zich verbergen, als ze verstandig zijn,’ zei

Nathan. ‘Ik maak me liever druk om ons.’

Vanaf de muur keken ze in een bezorgd stilzwijgen naar de eeuwenoude soldaten die zich als pionnen op een breed strategisch spelbord in rijen opstelden. Onder het gedempte gekletter van wapens en schilden en het gedreun van laarzen in de verte begon de vijandelijke voorhoede naar voren te marcheren.

‘De geschiedenis leert dat generaal Utros zijn soldaten goed heeft getraind,’ zei Nathan. ‘Hij was een efficiënte, machtige bevelhebber en het was dankzij zijn militaire talent dat keizer Kurgan zoveel van de Oude Wereld kon veroveren. Zelf was Kurgan geen groot leider, maar hij werd gevreesd vanwege Utros.’

De voorste gelederen sjokten naar voren, eerst maar een paar honderd man, vastbesloten om de muren te bereiken, maar Nathan betwijfelde of ze iets tegen de verdedigingswerken konden beginnen. Met zijn vinger op zijn kin bestudeerde hij de talloze krijgers op de open vlakte. ‘Moet je ze zien. Het lijkt wel of ze in de war zijn.’

Nicci gaf haar oordeel. ‘Ik denk dat dit een eerste uitval is ter verkenning. Misschien weten zij net zomin wat er met ze aan de hand is als wij. We kunnen van hun verwarring profiteren.’

‘Ik wou dat we konden zien wat ze doen,’ zei Elsa, terwijl ze haar ogen afschermdde. De schaduwen van de zonsopgang lagen nog over de vlakte, waardoor de details vervaagden.

Hoewel het litteken op zijn borst nog steeds pijn deed, wakte Nathan zijn gave op. Het hart van een tovenaars – Ivans hart – bleef kloppen en zijn bloed rondpompen, waardoor zijn Han sterker werd. Hij hield zijn handen met gespreide vingers recht voor zich uit, alsof hij tegen een onzichtbare muur duwde. ‘Hiermee kunnen we ze misschien beter zien.’ Hij kneep in de lucht en liet zijn handen ronddraaien, alsof hij deeg op een tafel uitrolde om het uit te rekken. ‘Lucht is doorzichtig, maar als ik hem vouw en buig, kan ik er een soort lens van maken.’

Rimpelend verscheen er een denkbeeldig raam voor hem toen hij de lucht vervormde. Hij verscherpte het zicht, focuste het beeld. In de lucht tegenover hen zweefden beelden van hun naderende tegenstander, die de ongreepbare lens vergrootte.

Van dichtbij gezien hadden de eeuwenoude soldaten een vlakke uitdrukking op hun gezicht en een bleke, krijtachtige huid. Ze droegen een ronde helm die hun wangen bedekte en waren gekleed in een leren hemd waarop metalen schijfjes waren genaaid. Gewapend met dikke zwaarden, strijdnoksen en lange speren kwam de ene na de andere rij soldaten langs het brandpunt van Nathans magische lens. De gestileerde vlam van keizer Kurgan was duidelijk herkenbaar op de hemden en schilden.

Er liep een rilling over Nathans rug, wat gepaard ging met een zweempje ontzag. Vele jaren lang had hij de documenten in het Paleis van de Profeten bestudeerd en de halve bibliotheek gelezen om de geschiedenis te kunnen begrijpen, maar deze tot voor kort versteende krijgers waren geen geschiedenis meer. Deze mannen leefden en ze wilden Ildakar aanvallen.

Vijf eeuwen voor Nathans geboorte was keizer Kurgan een van de machtigste leiders van de Oude Wereld geweest, die IJzertand werd genoemd vanwege de kunststand die zijn angstaanjagende kenmerk was. IJzertand had zijn succes te danken aan het militaire talent van generaal Utros, die zijn keizer trouw diende, afgezien van het feit dat Utros stiekem verliefd was geworden op Kurgans vrouw, keizerin Majel. Utros was vertrokken om de legendarische stad Ildakar te veroveren, maar nooit teruggekeerd. Nu begreep Nathan de reden: de tovenaars van Ildakar hadden zijn leger versteend.

Keizer Kurgan was een verbitterde, grillige leider die niet in staat was de landen te regeren die Utros voor hem had veroverd. Toen hij tijdens de afwezigheid van de generaal de ontrouw van zijn vrouw had ontdekt, had hij Majel in het openbaar gevild en haar levend aan uitgehongerde torren gevoerd, ook al had ze gejammerd en berouw betoond door te zeggen dat ze haar echtgenoot en keizer nog steeds trouw was.

Toen IJzertands onrustige volk zag aan welke gruwelen hij hun geliefde keizerin onderwierp, kwamen ze in opstand en brachten ze hem om, waarna ze zijn lichaam door de straten sleurden en het grote maar zwakke rijk in twistende koninkrijken uiteenviel...

Nu Nathan door zijn flikkerende luchtlens keek, verbaasde hij zich over de ontelbare soldaten, die allemaal dachten dat ze nog steeds voor keizer Kurgan marcheerden. Ze konden onmogelijk weten hoeveel tijd er was verstreken.

Maar over de lang geleden gestorven keizer maakte hij zich geen zorgen. ‘Generaal Utros vormde altijd de grootste dreiging. Nu is hij hier, en hij is degene die we moeten vrezen,’ mompelde hij.

De eerste gelederen vijandelijke soldaten marcheerden naar voren in slordige rijen en begonnen toen te brullen, een akelig, hol geluid dat steeds luider galmde. Het gedreun van hun voetstappen denderde over de grasvlakte naarmate ze dichterbij Ildakar kwamen.

Lang geleden waren er rond de buitenmuren diepe greppels gegraven, vestinggrachten gevuld met pieken en scherpe stenen, maar in de loop der eeuwen waren ze verweerd en overwoekerd, omdat de bevolking van Ildakar nonchalant was geworden. Nu kwamen er honderden soldaten naar de dikke stenen muren toe die zich boven hun hoofden aftekenden.

‘Wat gaan ze doen?’ vroeg Bannon, omlaag turend naar de horden die zich tegen de muren verdrongen.

‘Dat zullen we gauw genoeg merken,’ zei Nathan.

De vijandelijke soldaten stelden zich langs de stenen barrière op in rijen van twee of drie man dik. Toen ze dichterbij dromden, hieven ze hun in pantserhandschoenen gehulde handen en begonnen tegen de stenen te beuken, terwijl ze met galmende stemmen schreeuwden en alsmaar op de muren bleven hameren.

Het duurde niet lang of de eerste rij stapte naar achteren en maakte plaats voor de tweede rij, die doorging met beuken. Enkele minuten later trokken ze zich terug om de derde rij naar voren te laten komen. Het monotone gebeuk echode door Ildakar, een onafgebroken gedreun.

Elsa kwam nerveus naast Nathan staan. ‘Onze muren houden het wel uit,’ zei ze. Het klonk als een smeekbede.

Voorlopig, dacht Nathan, maar dat zei hij niet hardop.

3

Toen hij wakker werd, was de wereld veranderd.

Generaal Utros, die het grote leger van keizer Kurgan aanvoerde, had zijn doel bereikt: de stad Ildakar. Het leger had een onstuitbare macht moeten zijn. Honderdduizenden ingelijfde krijgers uit het hele rijk van IJzertand hadden de legendarische stad belegerd, de ware prijs van deze zuidelijke gebieden, en die was hij van plan open te breken als de schil van een rijpe granaatappel, zodat ze zich aan de zoete schat die erin lag te goed konden doen.

Op die koude, heldere dag, toen de vlakke zwart zag van zijn soldaten, had Utros tegenover de hoge muren van de stad gestaan. Hij zag de fraaie torens, de trapsgewijs opgebouwde districten, de dicht opeenstaande huizen en de daken met geglazuurde dakpannen die glansden als de schubben op de rug van een draak. Hij ging de stad veroveren in naam van zijn keizer.

Zijn soldaten waren rusteloos, maar Utros zou proberen de mannen ervan te weerhouden om veel te vernielen, want hij wist hoe belangrijk de stad was. Utros wilde zowel zijn reputatie als zijn prijs behouden. Een vreedzame verovering was net zozeer in zijn eigen voordeel als in het belang van de burgers van Ildakar. Maar zodra het leger eenmaal een bres in de muren had geslagen, kon zelfs de strengste discipline de plundering niet tegenhouden.

Het zou geen vlotte of eenvoudige verovering worden. Dit was tenslotte Ildakar.

Met blote armen had hij tegenover zijn doelwit gestaan in de kille middagzon en de kou van de naderende winter gevoeld. Hij staarde, altijd berekenend, speurend naar een zwakke plek. In gedachten hield hij één onafgebroken krijgsraad. Hoewel hij adviseurs had, met name de mooie tovenaressentweeling, Ava en Ruva, nam hij de beslissingen altijd zelf. Hij

had al enkele plannen ontwikkeld om Ildakar ten val te brengen.

Op een gegeven moment waren er tovenaars op de hoge muren verschenen, een grote groep in kleurrijke zijden gewaden, die een of andere magie opwekten. Hij had over de machtige begaafden hier in Ildakar gehoord, maar was niet bang voor hen geweest.

Plotseling had hij zijn lichaam voelen verstijven door een onverwacht gewicht om hem heen en vanbinnen. Hij kon nauwelijks nadenken toen een afgrijselijke kracht over hem heen spoelde, hem vastgreep en als opdrogende klei om hem heen verhardde. De geluiden in zijn oren werden gedempt en het laatste wat hij hoorde, waren de ontzette kreten uit duizenden kelen, zijn soldaten die in verwarring schreeuwden toen ze op hun plaats bevroren.

Buiten zijn imposante commandotent werden Ava en Ruva wit, alsof ze beelden waren geworden. Zijn zicht werd wazig en vernauwde zich tot een stip, net als de roos in de schietschijf van een boogschutter. Het laatste wat hij zag, was de stad Ildakar die hem tergde.

Een onbestemde tijd lang wist Utros niets meer, en evenmin merkte hij dat de tijd verstreek.

Een ogenblik of een eeuwigheid later ging de heldere middag opeens over in de duisternis vlak voor de dageraad. Heel even dacht hij dat hij blind was geworden. Overal om hem heen klonk gekraak, als scheuren in een laag ijs op een vijver. In zijn oren zoemde het, alsof de gedachten in zijn hoofd onderdrukt waren geweest en nu allemaal tegelijk de vrije loop kregen.

Utros merkte dat hij nog steeds naar Ildakar keek, maar dat de details waren veranderd. De lichten in de stad brandden, zodat de sterren aan de nachthemel niet te zien waren, maar recht vooruit in het oosten begon de zon op te komen.

Nog voordat hij zich verroerde zocht hij in gedachten naar mogelijkheden en verklaringen. Generaal Utros reageerde niet onbezonnen. Hij had de grootste en best uitgeruste militaire macht van de wereld en hij had het overgrote deel van het continent al voor IJzertand veroverd, maar het grootste voordeel van het leger was zijn verstand.

De lucht om hem heen voelde veel warmer dan de kille middag die hij zich van nog maar kortgeleden herinnerde. In plaats van een tintelende

winterdag was dit duidelijk minstens een vroege herfstdag, wat betekende dat er bijna een jaar was verstreken. Hoe was dat mogelijk? Het gras om hem heen was bruin en verdord, maar overwoekerd, en dat kon eenvoudig niet waar zijn. In hun meedogenloze belegering had zijn enorme leger de hele vlakte tot kale grond vertrapt.

Utros deed een stap naar voren en voelde onmiddellijk een onnatuurlijke stijfheid in zijn huid, een strakheid in zijn armen, zijn nek, zijn gezicht. Zijn lichaam, dat altijd zo lenig en sterk was geweest, voelde als een slijpsteen die nodig moest worden gesmeerd.

Hij bekeek zijn blote armen en de dof geworden koperen polsbeschermers die met Kurgans vlam waren versierd. Zijn huid had een krijtachtige teint. Met zijn vinger porde hij voorzichtig tegen zijn biceps en merkte dat de huid taaier was dan anders, alsof er half geharde klei in was gespoten. Hij was zich bewust van de druk van zijn vinger, maar de tere gevoeligheid van de huid was weg. Utros boog zijn arm en voelde dat zijn elleboog zich moeizaam kromde. Zijn spieren bolden als keien.

Hij beroerde zijn gezicht, voelde de volle baard, de rechte kaak, het opvallende kuiltje in zijn kin dat zelfs de baard niet kon verhullen. Hij voelde het gladde wasachtige van het brandwondlitteken op de linkerhelft van zijn gezicht, maar het deed geen pijn meer. Hij herinnerde zich dat zijn gevangen zilveren draak was ontsnapt, een deel van het kamp had verwoest en hem met het zuur van zijn drakenvuur had verbrand. Het litteken voelde nu glad aan en was nog minder gevoelig dan eerst.

Om hem heen hoorde Utros verbaasde kreten en gemompelde vragen die overgingen in geschreeuw. Hij draaide zich om naar zijn kamp, maar ontdekte dat het was verdwenen!

Vele duizenden krijgers drentelden rond. De soldaten hadden op hun post gestaan, sommige als schildwacht, de meeste in groepen ingedeeld naar hun compagnie. De vlakte had vol gestaan met vele honderden tenten, wagens, paarden, voorposten en grote kampvuren.

Nu was er niets van over...

Hij herinnerde zich zijn grote commandotent, de bonte banieren van IJzertand, de graanvoorraden, de tenten van de wapensmeden, de zwaardslijpposten, het pijlenmakerskamp: allemaal verdwenen. Er was

niets achtergebleven, behalve de mensen zelf, bleek en stijf, nog steeds gehuld in hun wapenrusting en met hun zwaarden en schilden. Enkele paarden liepen los rond, want ook hun omheinde velden waren verdwenen.

‘Bij de Wachter en alle geesten,’ fluisterde hij. ‘Wat is er met ons gebeurd?’

Het verwarde leger leek wel een wolk dansende muggen, maar de generaal deed zijn best om de geluiden uit het kamp te negeren. Hij betwijfelde of iemand in zijn leger meer wist dan hijzelf, maar hij moest weten hoe ze in deze situatie terecht waren gekomen.

Utros deed een paar stappen. Zijn lichaam reageerde alsof het nog gedeeltelijk versteend was en nog niet helemaal tot zacht vlees was ontdooid. Hij droeg nog steeds zijn leren vest, beslagen met rechthoekige metalen platen voor extra bescherming, en zijn afschrikwekkende helm versierd met de afgehakte hoorns van een monsterlijke stier die Ildakar op hen had afgestuurd. Hij herinnerde zich de dag waarop dat beest door het kamp was geraasd en verwoestingen had aangericht. Utros had het monster zelf gedood en de hoorns als trofeeën meegenomen.

Hij draaide zich om naar zijn twee elegante tovenaressen, die al even verward waren als hij. Ava en Ruva waren slank en welgeschapen, gehuld in een blauw gewaad dat strak om hun smalle taille zat, waardoor hun volle boezem werd benadrukt. De tweeling zag er precies hetzelfde uit, maar Utros kende hen even goed als zijn eigen handen, en die had hij gebruikt om elk plekje van hun lichaam te verkennen. Ze schonken hem kracht, maar zonder seks.

Die kracht had hij nu hard nodig.

Ava en Ruva waren bleek, en hun huid straalde minder warmte uit dan die van een lijk. Het tweetal was volkomen haarloos, door hun eigen nauwgezette inspanningen met vlijmscherpe messen waarmee ze hun hoofdhaar, hun wenkbrauwen en zelfs het haar tussen hun benen wegschraapten. Ava en Ruva zorgden voor elkaar. In normale omstandigheden beschilderden ze hun roomblanke, naakte huid met krullen en patronen die hielpen om hun gave te kanaliseren.

In het eerste ochtendlicht staarden de vrouwen elkaar aan en draaiden zich toen met vragende gezichten om naar Utros. Zonder te spreken kwam hij naar hen toe en zij gingen met hun lichaam dicht tegen hem aan staan.

Hij voelde de gedeelde kracht toenemen.

Terwijl de verwarring in het kamp groter werd zei Utros tegen zijn tovenaressen: ‘We moeten achterhalen wat er is gebeurd.’ Het gemor begon nu onzeker en angstig te klinken. ‘Ik moet de soldaten iets kunnen vertellen.’

‘Dan zullen we moeten liegen, want we weten niets,’ zei Ruva. ‘Nog niets.’

Ava was het niet met haar eens. ‘We weten dat het een krachtige spreuk was. En we kunnen er zeker van zijn dat de tovenaars van Ildakar die tegen ons hebben gebruikt.’

Ruva raakte het gezicht van de generaal aan, gleden met haar hand over zijn baard en het litteken op zijn wang. Het leek een tedere streling, maar ze was aan het onderzoeken. Ava stak haar hand uit om hetzelfde te doen als haar zus.

‘Steen. We zijn in steen veranderd.’

‘En daarna weer in vlees en bloed,’ zei Ruva.

‘Niet helemaal. We zijn weer van vlees en bloed, maar nu vermengd met een zekere hardheid.’ Utros keek woest naar de ommuurde stad die door de opkomende zon werd belicht. Nu zijn schok door vragen werd verjaagd, vielen hem subtiele veranderingen op aan Ildakar. Sommige gebouwen waren afgebrand en er hingen vettige rooksluizen in de lucht.

Hij zei: ‘Hun tovenaars hebben ons met een of andere spreuk versteend, maar de magie die ervoor nodig was om duizenden soldaten te verlammen gaat mijn begrip te boven.’ Hij gebaarde naar de stad boven de rivier. ‘Kijk eens naar Ildakar. Daar is iets gebeurd. Die branden... Misschien is er een burgeroorlog geweest.’

‘Zijn we daardoor misschien ontwaakt?’ vroeg Ruva.

Ava zei: ‘Misschien is de tovenaar die de versteningspreuk heeft gebruikt dood, waardoor de magie is vervaagd.’

In hun wanhopige verwarring marcheerden duizenden van zijn voorste gelederen naar voren om zich in een schijnbaar zinloos gebaar tegen de muur en de poort te werpen.

‘Ze zijn kwaad,’ zei Ruva.

‘Laat ze maar kwaad zijn,’ zei Utros.

Zijn mannen waren zo goedgetraind dat ze zelfs in hun slaap nog een aanval konden uitvoeren. Utros wist dat hun instinctieve reactie om op de

muren af te stormen zinloos was, maar hij wilde ze niet terugroepen. Hoewel hij niet van ongeplande operaties hield, zou de aanval hen een poosje bezighouden en hem de kans geven om te bedenken wat hij moest doen. Als zijn hele leger maanden of misschien jaren versteend was geweest, dan wilde hij daar meer over te weten komen.

Zijn gedachten tolden, terwijl hij oplossingen bedacht en consequenties naging. Hij kon niet verklaren waarom alle tenten, kampvuren en voorraden waren verdwenen. Hij herinnerde zich duidelijk dat de vlakte was platgewalst door de vele soldaten, machines en materialen die met zo'n enorme militaire operatie gepaard gingen.

In de week daarvoor had zijn leger drie dagen lang koude regen en zelfs een vroege sneeuwbuï te verduren gehad. De grond was één grote modderpoel geworden die elke nacht had moeten bevriezen, maar vanwege alle kampvuren en de troepen bleef het een blubbervlakte. De rook van tienduizenden vuren had de lucht zwaar en bitter gemaakt. Enkel om brandhout te verkrijgen hadden ploegen tot in de verre omtrek de heuvels kaal gehakt, maar nu zag het bos in de verte er dichtbegroeid en gezond uit. Het landschap had zich volledig hersteld.

Hij begon te vermoeden dat er meer dan een paar seizoenen waren verstreken. Hoe kon dat?

'Generaal Utros,' zei een bekende barse stem. Het was zijn door de oorlog getekende eerste commandant, Enoch, die al sinds het begin van Utros' loopbaan bij hem was. Hoewel hij tien jaar ouder was en de littekens van veel meer gevechten droeg, was Enoch volkomen trouw aan Utros. Hij was een man die tactiek begreep en de plannen die zijn leider hem voorlegde snel doorhad, maar niet zo ambitieus was dat hij zich wilde bewijzen. Enoch was niet uit op roem voor zichzelf. Voor hem was het voldoende om generaal Utros te dienen. Zijn loyaliteit tegenover keizer Kurgan kwam op de tweede plaats. Ook de eerste commandant zag er bleek en krijtachtig uit, omdat hij nog gedeeltelijk versteend was.

'Wat is er aan de hand, generaal? Er is iets veranderd, iets vreselijks.'

Utros ging rechtop staan. 'Op dit moment weet jij net zoveel als ik, eerste commandant. Ildakar heeft ons met een of andere spreuk aangevallen.'

Fronsend dacht Enoch aan zijn hoofdtaak. 'Totdat we weten wat er is

gebeurd, zal de verwarring onder de gelederen toenemen en dat zal funest zijn voor onze militaire discipline, generaal.’

De generaal kende de moeilijkheden die het leidden van zo’n enorme troepenmacht met zich meebracht, zelfs in de gunstigste omstandigheden. ‘Denk je dat de mannen zo bang zijn dat ze het beleg zullen staken? Is hun verwarring zo groot dat ze in paniek zullen raken en zich zullen verspreiden?’

Geschokt bij die suggestie keek Enoch hem teleurgesteld aan. ‘Natuurlijk niet, generaal. Ze zullen nooit deserteren. Iedere man is u met hart en ziel trouw. Maar ze zullen een verklaring van u verwachten. U zult ze binnenkort iets moeten vertellen.’

Utros glimlachte krampachtig, vanwege zijn stijve huid. ‘Stuur boodschappers naar de troepen en zeg dat ze op een bericht van mij moeten wachten.’ Terwijl hij de gelederen bekeek, ontdekte hij de loslopende paarden. ‘Stuur ruiters naar het dal om elke compagnie te laten weten dat generaal Utros nog steeds hun bevelhebber is en dat we zullen overwinnen. Ik zal wreken wat er gewroken moet worden.’

Enoch knikte. ‘Dat weten ze al, generaal.’

‘Vertel het ze toch maar. Eerst moet ik onze situatie beoordelen.’ Voordat Enoch kon vertrekken, blafte Utros nog meer instructies. ‘Blijkbaar zijn we alles kwijtgeraakt, dus moeten we snel handelen. Toon geen paniek en laat de implicaties niet doorschemeren, maar we hebben geen kamp, geen brandhout en geen onderdak. Als het gaat stormen, moeten we tenten hebben. Stuur ploegen de heuvels in om bomen om te hakken, voorraden mee terug te brengen en voedsel te zoeken. Laat ze zo nodig hun zwaarden en strijdbijlen gebruiken.’ Hij wist dat de beekjes door het dal ruimschoots water bevatten, maar zijn soldaten hadden veel meer nodig.

Hij keek achterom en reageerde weer met ontzetting bij het zien van de lege plek waar zijn grote tent had gestaan. ‘Er moet onmiddellijk een nieuw commandoheadkwartier komen. Als ze geen stof voor een tent kunnen vinden, laat ze dan hout gebruiken om iets te bouwen.’ Hij zette zijn handen in zijn zij en bleef bevelen geven. Enoch luisterde zwijgend. ‘Verder wil ik dat je strooptochten organiseert, honderd groepen van ieder twintig man. Laat ze alle kanten op gaan en de omgeving verkennen. Zoek steden en

dorpen waar ze de voorraden en werktuigen kunnen vorderen die we niet meer hebben.’

In gedachten noteerde Enoch alle instructies. ‘Ja, generaal.’

Nadat Utros hem had weggestuurd stonden Ava en Ruva zwijgend en met een berekenende blik naast hem. De soldaten liepen rond, maar niemand durfde dichterbij te komen. Ze hadden ontzag voor generaal Utros, ook al was hij geen wrede of meedogenloze commandant, zoals IJzertand een meedogenloze keizer was.

Geen wonder dat de liefvallige Majel behoefte had gehad aan een vriendelijk woord, liefde en mededogen, ook al hadden ze daarmee in hun hart verraad gepleegd aan Kurgan.

Utros verlangde ernaar haar weer te zien. Hij was al een halfjaar niet meer thuis geweest in Orogang, de hoofdstad van het rijk. Het leek eeuwen geleden sinds hij Majels zachte huid had aangeraakt, met zijn vingers door haar haren had gestreken en haar zoete lippen had gekust.

Die gedachten sloot hij op in een apart hokje in zijn geest. Vaak, als hij ’s avonds in slaap viel, maakte hij dat hokje open om zijn tijd met haar opnieuw te beleven en ervan te genieten. Nu kon hij die afleiding echter niet gebruiken. Hij werd bevangen door een oprecht gevoel van urgentie, waarvan hij hoopte dat zijn soldaten dat nog niet beseften. Ze hadden niet veel tijd.

Ze waren met zoveel duizenden krijgers op de vlakte buiten Ildakar, zonder proviand, dat de urgentie tot iedereen zou doordringen zodra ze begonnen te verhongeren.